

מדינת ישראל
הכנסת

ש.פ.

פרוטוקול מס. 4 / ב

מישיבת ועדת השירותים הציבוריים, שהתקיימה
ביום ג', י"ח בחשוון תשי"ז - 23.10.56, בשעה 9.00.

נוכחו - חברי הוועדה:

ס. ארם - היו"ר
ד. הקטין
ב"צ הראל
י. כמים
י. ניצני
ד. נצר

מוזמנים:

מר י.ש. רוזנברג - סגן שר הסעד
מר ברסלע - המנהל הכללי של משרד הסעד
גב' צ. בלוך - מנהלת המחלקה לטיפול בילד ובנוער.

סדר-היום: המשך הדיון על המחלקה לטיפול בילד ובנוער.

- - - - -

היו"ר ס. ארם: אני מתכבד לפתוח את הישיבה.

מאחר שחברי הוועדה לא נרשמו להצגת שאלות,
אמסוך את רשות הדיבור לבאי-כח משרד הסעד לס'כום הדברים.

גב' צ. בלוך: לדעתי, עלינו לעשות הכל על מנת לשמור על
המוסדות הקיימים. ארגוני הנשים כגון הודיעו
לנו כי הם החליטו לצמצם כמה ממוסדותיהם החל מ-1.11.56. מועצת
הפועלות החליטה להוציא כ-40 תינוקות מבתי-האסנה; הם טאיימים
לסגור את כל מעונות היום - וכידוע, מעונות יום הם היקרים ביותר;
הם דורשים העלאה על המשלומים הניתנים להם על ידינו.

אני הושבתי שיש לעשות ככל האפשר כדי למצוא את הדרך למציאת סכום של כ-50-60 אלף לירות להבראת ילדים שאינן ביכולתנו לסדרם.

מר ברטלע: סכום זה של 60 אלף לירות מיועד להבראת תינוקות. אני אינני מדבר על סוגי

ילדים אחרים הנמצאים בכל מיני מעונות. אין זה גם מקיף את המוסדות לתינוקות ואף לא את מעונות יום. 60 אלף לירות אלה הם על מנת לשמור על הקיים ולהוסיף. מה שמעלה הגב' בלוח בדבריה כאן, זה שארגוני הנשים מאיימים לצמצם את המוסדות שלהם וגם את מעונות היום. ארגוני הנשים מוענים כי הם אינם יכולים להחזיק ילדים במחיר זה.

במעונות היום ישנם 1500 ילדים. שני שליש מתוך מספר זה מסודרים עם ילדי מעברות. אנו מסלמים בעד בני ילדים במעברות ובסיכונים 6,5 לירות לחודש לילד; 3,5 לירות אנו מסלמים בעד בני ילדים שבמוסבי עולים; אנו מסלמים 18 לירות בעד ילד במעונות יום לטוב אחד, ולטוב שני 16 לירות לחודש. עתה הם דורשים למעונות יום 28 לירות. מעונות יום במוסבי עולים זהו סוג מיוחד והמספר הוא הרבה יותר קטן. הם דורשים חוספת של 2,5 לירות עבור כל ילד בבני הילדים, כלומר שהחשלות יגיע עד כדי 9 לירות לחודש.

מספר הילדים בבני הילדים מגיע ל-6000 ילדים בקירוב. אם אנו נכפיל מספר זה ב-9 לירות לחודש, הרי אנו מגיעים ל-180 אלף לירות לשנה.

מספר הילדים במעונות יום הוא 1500 ילד בערך. הם דורשים חוספת ממוצעת של 12 לירות לחודש. אנו מבכרים להחזיק את הילדים במקומות סגורים, הממוצע שלנו שם זה בערך 50 לירות בקירוב, ואילו הם דורשים 70 לירות בקירוב, כלומר חוספת של 20 לירות לחודש. אם אנו נעשה את החישוב, הרי נאטרך 30 אלף לירות לחודש בבני הילדים שמסודרים ע"י משרד הסעד.

התקציב הכללי של משרד הסעד הוא בקרוב 11,5 מיליון לירות. כרגע הוא 10,750,000 לירות.

ארגוני הנשים אינם מסכימים לחכות לכל חוספת עד שנת התקציב החדשה - 1/4/57. החוספת, לדעתם, צריכה להיות ריטרואקטיבית. אני אומר שאפשר לספק את דרישותיהם מבלי למלא את הסכום שאני נקבתיו. בסכום של 100 אלף לירות היינו יכולים למצוא את ארגוני הנשים.

גב' צ. בלוח: דובר כאן, בין היתר, על מדיניות סוציאלית: אם קיימת מדיניות סוציאלית במשרד

הסעד, ואם לאו. אני משיב: כן, יש. אם קיימים צרכים סוציאליים בטוח אחד, אז היא קיים בכמה וכמה שטחים. לא נשם הכרזנו בוועדת השירותים שמדיניות סוציאלית מוטחנת על חוק. אנו אומרים, אם קיים חוק לימוד חובה, אזי התקציב אם הוא אינו קיים במאת האחוזים, הרי שהוא קיים בחשעים אחרים. בכל העולם קיים חוק המבטיח עזרה סוציאלית מינימלית לנפש.

אני אעזמה מעד אם אנו נעשה ככל האפשר על מנת להתחיל במדיניות סוציאלית.

כידוע, אלמנות מקבלות בין 20-30 לירות לחודש. לו אפשר היה, באופן מלאכותי, לבטח חלק מהאלמנות, אולי, ש.ט. לאט, היינו מתחילים במדיניות סוציאלית. התחלנו בדמי ביטוח לאומי והגענו שחלק מהזקנים יקבל חמיכה מהביטוח הלאומי.

מהיום הראשון שקיימת המדינה - ולי היתה הזכות להיות עובדת מהימים הראשונים של המדינה - חולקו הבעיות הסוציאליות והעבודה חולקה בין העובדים, אולם רצוני לומר, כי חשוב לב ניתנה לילדים מכל גיל וגיל. כך הורה גם בטוכנות היהודית אשר היא מיוצגת ע"י עליית הנוער. אין מוסדות ממסלה אחת אשר פיתחו סירותים; כל זה מתרכז במשרד הסעד.

חוק לימוד חובה עשה הרבה מעד, אך הוא לא עשה ולא כלום לשלום הילד. אמרנו, כי העבודה הסוציאלית יכולה להיות מוסטת אך ורק ע"י עובדים סוציאליים.

את מאיעה חוק. מה הוא צריך להבטיח?

היו"ר מ. ארם:

החוק צריך להבטיח את המינימום שבצורה לילדים, לאלמנות, לחולים כרוניים, לאנשים שאינם בעלי כושר עבודה, לזקנים שעליהם לא חל הביטוח הלאומי.

גב' א. בלור:

ממשלת וואשינגטון מעניקה לכל ילד אשר נמצא במוסד סגור, או ילד אשר נמצא בחיק משפחתו, אך אם הוא חרט, או אם הוא בכלל זקוק לטיפול מיוחד ומשפחתו אינה יכולה לטפל בו, אז הממשלה מעניקה לו איזה שהוא סכום. לדעתי, כשם שיכלו להעמיד את חוק לימוד חובה על רמה גבוהה, אזי יש להסלים זאת ע"י מחז שורה למשפחות המטופלות בילדים אשר הם בבחינת מקרים סוציאליים.

המרכז לסידור ילדים - הקיים מאז הועד הלאומי - מטפל ראשית כל בבעיות הילדים ובארכי הטעה. כל חברי ועדת הסירותים קבלו סיכום מכל מה שעשינו לילדים בגיל רך. בקרוב תקבלו סיכום ממה שעשינו לילדים עם גמרה את בית הספר.

במרכז לסידור ילדים מיוצגים: עליית הנוער, העיריות הגדולות, משרד הסעד וגם ארגוני הנשים, וזם דנים בכל בעיה ובעיה. זהו רגולטור גדול מאד, לדוגמה: סידור ילדים במוסד החדש ברעננה.

מי הם הילדים אותם אנו מטדרים? בהתאם לחומר הסטטיסטי משנת 1955, קבלנו פניות חדשות 1899 לסידור ילדים. חלק מהם היו פניות חדשות לגמרי.

היו 250 פניות של משפחות הרוסות;
116 פניות, סיבת פנייתם היא מחלה אקוטית של ההורים;
5 פניות - סיבה בלתי מוסרית; 142 פניות - מצוקה כלכלית; (אין להוציא ילד מחיק משפחתו בגלל מצב כלכלי גרוע). קשיי חנוך, הפרעות ועזובה - 217; ליקויי שכל - 151; ליקויי גוף - 57; יחסות - 156;
ילדים מוזנחים - 5; ילדים נטושים - 2.

עם צמאום בתקציב העומד לרשותנו, נאלצנו לסדר טני ילדים אשר הוריהם לא נמצאו. חינוקות פגים, הנולדים לפני הזמן, אותם אנו חייבים לסדר. מיסיון - מה אין לי המספר. חלק מהם העברנו למסגרת של עליית הנוער. הוצאנו 32 ילדים. עליית הנוער איננה מעונינת לטפל בילדים אשר מהווים בעיה.

קרה מקרה שבעד חינוך שלמנו 90 לירות, ולאחר
מכן היה זקוק להגברתה, וזה עוד 30 לירות. החינוך היה אחרי מחלת שיתוק.
ילד זה עלה לנו 120 לירות לחודש, ואכן היה לי ויכוח קשה עם מר ברסלע
על מקרה זה. בדרך כלל, ילד אחד עולה לנו, באופן ממוצע, 60 לירות.
וכל ילד אשר אותו הוצאנו מן המיטיון עולה לנו 80 לירות לחודש.

חברת הכנסת הקטין שאלה: מי הם הילדים שאותם
אנחנו מסדרים. - אנחנו מסדרים ילדים לפי הפניות.

בסקירה שלי אותה נתתי הן בעל-פה והן
בכתב, הצבעתי שאין לנו ילד מספיק כוח אדם. מפקחת ציבה יכולה
לפקח על 50 ילד. יש לנו קשר עם המוסדות, ואנו מופיעים לעתים קרובות
במקרה שאנו נדרשים. עם בתי-האמנה יש לנו קשר יותר אמיץ. עם הגענו
לרמה מסויימת. לא סתם הצבענו על סירות מיוחד.

לדעתי, אם המדינה לא תשחושב עזרתה במובן
כספי, על מנת לעודד את המוסדות, אזי הארגונים יאלצו לסגור את מוסדותיהם.
המדינה חייבת להמשיך בדרכה של הונריטה סולד בה היא התחילה.

דובר על המוסדות שלנו. אני חייבת לציין,
כי הגב' הוטנר, היא אחת הנשים המסכילות ביותר. היא היתה מורה, עבדה
בסמינר, ובכלל היא כולה חייבה לילד. גב' הוטנר מנהלת את המוסדות.
כדי לפעול כהוגן, יש אורך בכוח אדם. אני שומעת, כי גם באמריקה הסרים
פסיכיאטרים. אנחנו משתדלים להסדיר את הפיקוח. מפקח צריך להיות אדם
הראוי לשמו. אני חושבת שאותה בעיה קיימת גם במשרד החקלאות. אנחנו
משתדלים להסלים את הידיעות של הנשים בעבודה שיטתית. בחיפה ובצפון הארץ
זו השנה השלישית שאנחנו עובדים עם כל העובדים אחת לשבוע, וגב' הוטנר
מסתובבת בלי הרף ומבקרת במוסדות על מנת להתזיק את הפורום.

יש לנו פורום של אמהות בית. כל זה אינו
מספיק. הזמנו איזה כוח מצמריקה. הוא היה בארץ ושכנענו אותו לבוא
לעזרתנו לעבוד במוסדות.

נכון הוא כי הצורה החיצונית של המוסדות
אזמרת הרבה. יש צורך לשפץ, אבל נחוץ לנו כסף.

אין לנו מספיק כוח אדם על מנת לעשות הכל;
אין לנו חינוך מוסיקלי, אף אין לנו חינוך ספורטיבי וכו'. הילדים שלנו
באים עם התנגדות לחברה. מוסד "עוגן", למשל, הוא המוסד הקשה ביותר.
החניכים מקלקלים הרבה מאד. גם קרבת הים מקלקלת את הסיד ואת הבנין של
המוסד. אני מקווה כי בקרוב נוכל לחקן כל זאת.

ביחס לרשות חינוכית אחת. בימי הועד הלאומי,
היינו מוסרים את כל הבעיות להונריטה סולד. אם התעוררה בעיית ילדים
עזובים, אמרנו - גב' סולד תחליט בדבר. לא מחלקת הבריאות ואף לא
מחלקת החינוך לא טיפלו בבעיות הללו. את כל הבעיות הללו הטילו עלינו,
ואנחנו ממשיכים בזה. לא תיחכן העולה סוציאלי-חינוכית לילדים ללא
עובדת סוציאלית. הוטנר, אם לדבר על רשות חינוכית אחת, הרי כל משרד
חייב לעשות כל מה שהוא עושה ולהורות לכל גוף אחר מה עליו לעשות.

איבור העובדים שלנו כולו קודש לפעולת
משפחה ולילד.

היו"ר מ. ארם:
ראוני לדעת, האם הרעיון הזה של חקיקה,
הוא רעיון שמרחף באויר או שאתם מתכוונים
להביא בקרוב חקיקה כזו.

מר ברטלע:

אנחנו שוב ממנים את המוסד שלנו ונקיף את כל החקיקה.

ברצוני להוסיף לדברים שנאמרו כאן, ובטח הילדים אצטמצם. לו הצלחנו להחליט על האוצר כי אז היינו יכולים לעשות רבות.

הטיפול בבגים הוא הטיפול היקר ביותר. איש נעשה מחקר, כמה עולה ילד כזה בטיפול. אנחנו מביאים בחשבון את החוקה הקונקרטיה של הילד. זה איננו כולל את החקונים בבנינים, את הטיפול הדמיניסטרטיבי שלנו, הצבחה לילדים קטנים אשר עולה לנו ביוקר רב; כמו כן איננו כוללים בזה את הטיפול ביעוץ.

במחלקה אשר בראשה עומדת הגב' בלוך - הצירות של מבחני נוער - דורש פסיכיאטרים ופסיכולוגים.

אני מכיר ויודע שלאחר ההתיקרות הזאת, אין בכוחם של מרגוני הנשים לשאת בעודשים שהם כה גדולים עד כדי אין בכוחם לשאתם. אלה הן סכומיה גדולים.

עם כל הליקוים והחסרונות שיננס בסירותיהם, התקדמנו התקדמות גדולה מאד. אנחנו מגישים לילד ולנוער שירותים כפי שמוגשים במצאות העשירות ביותר. קאיני המבחן באנגליה מגישים דו"ח המתייחס את העובדות, וזהו העזרה המוגשת לשופט. באנגליה, אשר היא אחת הצירות המתקדמות ביותר, אין לה צוות השירותים אשר יש לנו. אנחנו הולכים בדרכה של אמריקה, סקנדינביה ועוד. אולם לנו חסרים כוח אדם. זהו הדבר ממנו אנו סובלים כל כך. עובדים סוציאליים אין לנו. פרי עבודתנו של השנים האחרונות דורש עובדים סוציאליים לכל מוסד ומוסד. אין עובדים סוציאליים מספיק בארץ. פרופסור זליגמן התפטר לפני שנתיים בית-הספר. אנחנו מקווים שהלימוד בבית הספר ישפר את השירות וימנע יותר משום שזה יפלה את הדרגה של העובדים הסוציאליים.

אני אינני יודע אם הסתכלתם מהו מספר העובדים בבתי הסוהר על אנשים מבוגרים. מספר הסוהרים הוא כמעט כמספר האסירים. הנה על 200-210 ילדים אשר ב"רוחמה" היו לנו 74 עובדים. אני אומר, כי במוסדות דומים לכל הפחות יש להכפיל את מספר המטפלים. יש ילדים אשר צריך לשפל בהם במשך 24 שעות ביממה.

אנחנו עומדים בפני מאיצות קשה מאד. אני אומר, כי אנו נחקלים בבעיות המחסור בעובדים סוציאליים, בבעיות התקציב, והדבר השלישי בו אנו נחקלים הוא, חוסר תיאום בין כל הגופים המטפלים בטח זה. ואתן דו מה: כשאני באתי לתיבה זו, באתי ממשרד התינוך. אז אמרתי כי יש לנו שתי רשתות של התינוך: רשת התינוך של עליית הנוער ורשת התינוך של משרד התינוך. ישנם שינויים שמקבילים: התינוך נורמלי הוא זה של משרד התינוך, אולם כשהוא נורג ממגרתו, אזי אנחנו מטפלים.

מהו המצב? ישנם ילדים שמפגרים השכלה, ובי אחר להכניס את כולם במוסדות. הם דורשים כיתה מיוחדת, ובה ילמדו עד שעה 4-5 שעה"צ. ילכו הביתה לשעה-שעתיים, ולאחר מכן ילכו לישון. ישנם ילדים רבים האלה המבקשים להכנס לבתי ספר כעלה, אולם אין ביכולתנו לקבלם. גב' בלוך וגב' ליבוביץ באות אלי ונאמרות שאנו ניקח אותם לטיפולנו. לדעתי, אם יהיה חסכם בלוננו לבין משרד התינוך ואם יהיה גם תיאום בינינו, אזי נוכל לקבלם. לזה אני מסכים.

ומה היה המצב עד כה? אנחנו נכנסנו שלא מראשנו, והזו יוצא שמשרד התינוך לא מכיר אותנו, ואנחנו ניתן את התקציב לעצירות על מנת שיוכלו להחזיק את הכיתות המיוחדות הללו.

אנחנו היינו המעטים שהוחלטנו לטפל באיזור ספיר עם ילדים שלא קבלו את השכלתם. ואמרנו שזה יותר טוב שילדי ייהיה בית ספר איזורי, שיהיה עם מועדון, מפתח, לילדים מבוגרים שלא למדו וכו'. זהו אחד המקומות שהוא שיא. כל הבאים מהו"ל מבקרים באיזור זה.

מתוך כוונה זו לא מתוך כוונה, היה זלזול בבעיית התינוק. אנחנו אומרים: אם אנחנו שוחפים בחכנון, אזי שיהיה תיאום מלא עם עליית הנוער, עם המוסד ע"ש הונרייטה סולד - מבחינה אחת, ואם משרד העבודה, משרד החקלאות, משרד התינוק ומשרד הבטחון, ואחר כך עם הרשויות המקומיות. כל זה אינו מסתלב למטפר אחד, ומזה הסירוטים טובלים.

מה שלמדתי בארצות האחרות, אלה הן הבעיות אשר אותן אני אפשר ליתור מהיום למחר. אצלנו זה בצורה חריפה יותר, מיום שאצלנו רשות משולבת אין עדיין ולא בנקל אפשר להתגבר על זה. מוכרחים להביא לידי תיאום קודם כל בין משרדי הממשלה. ניסינו ללכת בכל הדרכים, ואכן אנו מקיימים ועדות משותפות, ואין זה הולך בקלות, זה הולך לאט לאט. הסירות טובל מכך.

אנחנו התדרנו את הרעיון לרשויות המקומיות שלסדר ילד במוסד מסויים הוא דבר רע, אולם כשאין ברירה לסדר אותו במקום אחר אפשר לסדרו עם. על זה ישנה ועדה ועשה עבודה מחקר מצד הטובה והטיקה מסקנות.

אם לסדר מטפחה אשר לה 5 ילדים, וכולם אריכים להיות מטודרים במוסדות, מטפחה כזו מצריכה תקציב של 600 לירות לחודש. העובדים הסוציאליים התנגדו שאנו ניתן תמיכות להורים על מנת להשאיר את ילדיהם בחיק המטפחה. ומדוע הם התנגדו? משום שזה פותח פתח לסחטנות ומחזיל לחץ. במקרה שיש צורך להוציא 2-3 ילדים, אז זה מבחינה תקציבית, יותר זול וגם מבחינה חינוכית טוב שהאם לא תצא לעבודה ותטפל בבית. בארצות אחרות יש "סירות מטפחה".

אחך דוגמה: אם חולה מן הבית ל-2-3 חדשים. בארצות מתקדמות מכניסים אשה לביתה כדי לשמור על המסגרת של המטפחה. ואילו אצלנו נוצרת בעיה קשה. במקרים רבים אין אפשרות להכניס אשה משום שגבית נמצא הבעל וכו'.

התקדמנו גם במובן ההזנה המוגברת במטפחה. יש למעטים שהאוכל הטוב ביותר מגיע אליהם של ההורים, ואילו לילדים נותנים סירים. עקבנו בכעיה זו ואנו עושים זאת בשיחוף פעולה עם משרד הכריאות. אנחנו מחפשים בעצמנו דרכים מודרניות, דרכים שיעלו לנו בזול

רצוני לומר כי איננו כליל השלמות. הכל תלוי במזל. אנחנו מטפלים באנורמליות. אנו מקבלים קומפלימנטים על עבודתנו.

אני מסביר: וכי באים אלינו ילדים נורמליים? וכי לא בא אלינו ילד שהיה 4-5 שנים בבית הסוהר? הסינוי שאנחנו עושים, כביכול, קפחנו בזה מישהו. מספר הילדים המטודרים במעונות יום הוא יותר גדול מאשר הוא היה לפני שנים אחדות.

פה ניסינו לנגוע ב-10-2 לירות חוטפת, אשר מחבטת למרות אלפי לירות לכל שנה התקציב. אנחנו מוכרחים להתחשב עם כמה גורמים. אנחנו אריכים קודם כל לדעת את הצורך במקומות, אחר כך יש לנו ארגוני נשים אשר גם אהם אנחנו אריכים להתחשב. בתור עובד מינה דתי או לא-דתי, אני רוצה לומר כי לארגונים יש עוד איזה שהוא אביון. לארגונים אלה אני אומר, אנחנו אריכים למאזן שביל ביניים.

העליה והפחיתות היתה עליה דתית ברובה; מספר
בחיל הספר הדתיים גדל. על פי רוב זה שולב עם גן-ילדים בגיל אחרי 5.
כשנביל לא מסתובב עם המטפלים, אזי אני לא אומר לקטחנו ע"י כך מיטהו מחוץ
לחוג משרד משלתי, נייטרלי, אשר יש לו איזה צביון ע"י אשר. אני אומר:
גם כך, הרי אני רוצה כי המספר של הילדים שהם במוסדות לא-דתיים יהיה
הרבה יותר גדול מאשר במוסדות דתיים.

גם לעבור של המטפלים הללו, אפשר לראות שפין
קיימות (סגן שר הסעד י.ש. רוזנברג: יש קיימות בקרב הדתיים).

פין לי ספק שלמוסדות שלנו לילדים מופרעים
הציון דתי בתור גורם כזה היה יכול להיות גורם מרסן מחנך. בית הנצרה
פין שר הציון דתי.

היו"ר מ. ארם:
רצוני לספר לכם על מקרה שהובא בפני.
נדהמתי ממקרה זה אבל, כנראה, אין מה
לעשות. באו אלי זוג, איש ואשה, ושאלו לעצמי. הוא כהן והיא גרושה.
מסתבר שלשניהם עבר עברייני. הוא היה עברייני, אבל לאחר שיצא מן המוסד,
למד והמשיך בלימודיו באוניברסיטה; היא היתה בבית הנצרה.

שניהם רוצים להינשא, אך לפי דת משה בישראל
זה לא מתאפשר להם. שניהם רוצים להינשא כדת.

מר ברסלע:
המוסד החדש לבנות ביבנה, הנו סוג מיוחד במינו.
בזמן האחרון הצליח משרד הסעד לבוא לעזרת
אחת הבנות בנשואיה. יש לנו מקרה אחר, שאחת הבנות נמצאת בהריון ואיננו
יודעים מה לעשות. הבחור נעלם. משום כך אני אומר; שבמוסדות שלנו יש
הכרח לשפר כמה דברים גם במובן חיצוניותו של המוסד, אולם כל זה תלוי
בתקציב. יחד עם זאת, אנו עושים את המכסימום.

אנו דנים עתה על יצירת קורסים מיוחדים,
אולם אין זה פשוט. עומדים לפתוח עוד מוסד. אנו מחייבים את
הרשויות המקומיות לעשות זאת. מתברר שלפני שפתחנו את המוסד של רעננה,
ראינו שמוסד זה אינו מספיק לנו. את הכפר השבדי אנחנו נפתח בקרוב.
זהו מוסד, אשר במידת הצורך נוכל לפתח אותו. זה ידרוש השקעה לא קטנה
ואף ההחזקה תעלה לנו, אבל הכללנו אותו במסגרת התקציב החדש שלנו.

ר. הקטין:
הייתי רוצה לדעת, מה חדש עם צפת?

סגן שר הסעד י.ש. רוזנברג: ענייני על כך בכנסת.

מר ברסלע והגב' בלוך ענו על כמה בעיות,
ואני רוצה להוסיף על דברי מר ברסלע בקשר עם העובדים הסוציאליים.
יש לנו בחקן כמה מקומות בשביל עובדים סוציאליים ואין לנו כוח אדם.
טיפלתי בענין ההשבעה בירושלים. יש לנו 3 מקומות בשביל עובדים
לשיקום. אולם פה הבעיה היא בעיית כוח אדם. תלמידה בבית-ספר איננה
יכולה להיות אחראית בעבודתה.

שם

יש לנו מקומות בארץ אשר/איננו יכולים
למצוא אנשים מתאימים. לדוגמה: חצור שבגליל. אין לנו מפקח בשביל
חצור. ישנתי פעמיים בחיפה והצעתי משרה זו, אולם אין קופצים עליה.
פנה אלי חבר כנסת בקשר עם קרית-שמונה. העובד שם נסע ואין מי שימלא
את מקומו. פניתי ובקשתי, אבל איני יכול להשיג אדם שיעבוד שם במסך
כמה חדשים.

הוא הדין לגבי הסודות. זוהי בעיה של תורים, מדריכים גם מקצועיים, גם חינוכיים וגם אדמיניסטרטיביים טובים שאינם יכולים ללכת למוסד, וכיחוד למוסד סגור. כשאנו מוצאים כבר אדם מתאים למשרה הפנויה, אזי אם הוא חרוק - הרי שהוא אינו מתאים, ואם הוא בעל משפחה - הרי שוב הוא אנו נתקלים במירוב כי הוא אינו רוצה לעבור לגור במוסד. פתיחת מוסד "יבנה", למשל, התעכבה בגלל חיפוש אחרי טנהל.

אלו הן בעיות אשר הטדינה צריכה להתמחות בהן. האוכלוסיה היתה, בעבר, הרבה יותר קטנה ואף היתה בעלת צביון שונה.

במועצה הסוציאלית עלתה על הפרק שאלת המדיניות של ארגוני הנשים. ארגוני הנשים עושות עבודה למופת. גם שם אין תכנון. ארגון אמהות עובדות מטפל במעונות יום; מועצת הפועלות מטפלת בגנים בלבד. לא טן הנסבע הוא שיש צורך לחלק את העבודה בין ארגוני הנשים על סנת שלא תהיה התחרות ביניהם. כי מה קורה כאן? - קורה כי בטח מסויים נכנסים כל הארגונים, ובטח ילדים דפקטיביים ארגוני הנשים לא נכנסו. זהו טח מאד כאוב. אנו נכנסנו לטח זה בחלק הארי של טח זה. על כן אומר אני, כי חייבים אנו לדבר על מדיניות סוציאלית לטובת הטדינה.

אם אנחנו מדברים על דו-סגמטיות, אזי זה אינו מתחיל מגיל 5. אם יש קיפוח, אזי הקיפוח הוא בקרב הדתיים. אנו לא קצצנו בארגוני הנשים; להיפך - העלינו. העליה החדשה היתה דתית.

ועוד ברצוני להוסיף בקשר לתקציב למוסדות. גב' בלוך התחילה וטר ברטלע המשיך בענין התקציב. ברור הוא כי זוהי נקודה מכריעה. אנחנו צריכים לעסוק על הקיים. הבעיה החריפה ביותר העומדת בפנינו מכחינה תקציבית, היא בעיית הטפליות. אין הנשים יכולות לעמוד בהוצאות כאלה. ואילו מוסדות ילדים - זוהי בעיה אחרת.

אנו צריכים לחפש פתרון לבעיית המוסד "אהבה". אנו צריכים להכניס ילדים למוסד זה. הוא הדין לגבי המוסד "בן-שמן". המוסדות אלה הם יקרים מאד, ואנו צריכים להכניס לילדים במוסדות שעולים יותר בזול.

אנו איננו צריכים לסדר ילדים אחדים במקומות יקרים, ואחרים במקומות זולים יותר. כל הארגונים שאיטיים במגירת הפנימיות. לדעתי, זהו הדבר העומד בראש וראשונה לטיפול על סנת למצוא דרך להסדר הבעיה הזו. צריך למצוא סיד תקציב לכך.

ד. נצר: אני מציעה לא לסכם. אני רוצה להעיר את שימת לבו של יו"ר הוועדה, שלא כל חברי הוועדה נוכחים בישיבה זו.

ישנם חברי ועדה אשר באופן קבוע אינם מבקרים בישיבות הוועדה. לדעתי, יש לעשות משהו בענין זה.

בציגי מסרד המעד דברו היום על צביון מסרדם. זוהי השקפת עולמם.

רצוני להדגיש ולומר, כי כשאני דברתי אזי הייתי מאד עצורה בדברי. לי יקרה העבודה הסוציאלית, ולכן אני אומרת כי כל נסיון של הכנסת רוח כזו ע"י מסרד המעד, הרי זה פוגע בעבודה הסוציאלית.

אני מציעה שאנו נמליץ, כי

אני מציעה שאנו נמליץ, כי על מסדר הסעד
למנוע בכל האמצעים, סגירת מוסדות לילדים, ואף לא לצמצם אותם.

(ב) על מסדר הסעד לשאוף לסייע לכל
הארגונים הציבוריים החפשיים, ובכדי לעודדם עליו לתת להם סעד
על מנת יוכלו לפתח את עובדתם. חושבני, כי אני הצעתי את
הצעותי אלה בצורה מאד כוללת.

אם דובר כאן על סכום של 100 אלף לירות,
אזי על מסדר הסעד להמציא את הסכום הזה. אני אומרת, שאם לא נמציא
סכום זה, אזי זה יעלה ביוקר רב למדינה. זוהי הקדמת רפואה למכה.

(ג) כי אנו רואים בצורך בזה שמסדר
הסעד יעבד תכנון מפורט על מדיניות סוציאלית בטוחה זה.

(ד) להביא הצעות מפורטות בעלות עדיפויות
בטוחה התחיקה הסוציאלית.

הי"ר פ. ארם:

אני חושב שאנחנו נקבל לתשומת לבנו
את כל ההנחות שהונחו על ידי חברת הכנסת
נצר. אני מציע שחברי הוועדה יביאו לישיבה הבאה את הצעותיהם בכתב, ולאחר
מכן נסכם את הדברים באופן שקול ומחושב.

לדעתי, צריך לעודד את מסדר הסעד. יחד
עם זאת אני חושב שאני צריכים לומר להם מה הם הדברים הנראים לנו
כלקויים.

ה ו ח ל ט

להעמיד לסדר היום של הישיבה הבאה
את בעיית השירות הרפואי בכפר ובספר.

הישיבה נועלה בשעה 11.15.